

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hódva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadása
 vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az otthoni munka.

(K. Ö.) A nők éjjeli munkáját szabályozó törvényjavaslattal kapcsolatosan felmerült az a terv is, hogy ezzel egyidejűleg az otthoni munka kérdése is megoldást nyerjen.

Az otthoni munka a háziipar egyik faja. Háziiparunk azonban az utolsó tíz év alatt nyert irányítás mellett évről-évre nyer jelentőségében, különösen pedig azóta, hogy különböző dicséretesen működő társadalmi szervek alakultak, melyek a háziipari termelés értékesítésével foglalkoznak. Ezek között legelső helyen említendő az Izabella főhercegné asszony fővédnöksége mellett működő háziipari egyesület.

Otthoni munka alatt azonban nem háziipart értünk. Mert az otthoni munka gyárak és ipartelepek részére megrendelt ipari termelés, melyhez az anyagot maga a munkaadó adja és minthogy az otthoni munkában férfiak, nők és gyermekek érdekelve vannak, az ipari termeléssel kapcsolatosan felbukkant társadalmi kérdéssel van dolgunk. Az otthoni munkának árnyoldalai azonban nagyobbak a gyári munkánál és az otthoni munkásoknak létfeltételei és egészségügyi viszonyai rosszabbak, mint a gyáriparosoké.

A gyárak a mai iparrendészet fejlődött követelményei szerint úgy ahogy mégis csak gondoskodnak a gyári munkás egészségéről és testi épségéről. Ha a munkaadó hanyagsága folytán a munkást baj éri, a munkaadó felelős érte és kártérítéssel tartozik. Az ipartörvény pedig a gyermek és nőmunkás érdekeit védi. Viszont a szakszervezeti mozgalom biztosítja a bérminimumot és tarifaszabványok kötésével az ipar fejlődését mozditja elő.

Az otthoni munkások ellenben oly helyiségben dolgoznak, mely munkahelyiségnek, lakószobának és hálószobának szolgál. Egészségi viszonyaival senki sem törődik. A bérek pedig valóságos éhbérek, mert az otthoni munkával rendszeren olyanok foglalkoznak, kik gyári munkásnak be nem válnak. Ez okból a munkaadók mindenképpen fenn akarják tartani az otthoni munkát, mert azt oly olcsón kapják, amely olcsón azt a gyárüzem el nem készítheti.

Ezek az okok már régen megérlették az otthoni munkások között azt a mozgalmat, mely az otthoni munkások erkölcsi és anyagi helyzetének javítását célozza. Vannak természetesen itt is optimisták, kik azt mondják, igaz, hogy

az ottani munkás rosszabbul van fizetve, mint a gyári munkás, meg van azonban az az előnye, hogy családjának élhet. Hát ez nagy tévedés. Mert ha férj és feleség pusztán az ottani ipari munkából akar élni, ép oly kevéssé szentelheti magát a gyermeknevelésnek, mint a gyáriparos.

Az otthoni munka szabályozásánál mindenekelőtt azt az elvet kell szem előtt tartani, hogy az otthoni munka lényegében épp oly ipari termelés, mint a gyári munkásé, tehát kell, hogy épp oly feltételek mellett történjen az otthoni munka termelése, mint a gyáriparé.

Tehát kell, hogy az otthoni munka bérei ugyanazok legyenek, mint a gyári munkáé. Vagyis megállapítandó a bérminimum. Az otthoni munka ugyanazon egészségügyi szabályok szem előtt tartása mellett készüljön, mint a gyári munka. És minthogy az otthoni munka hasznát ugyancsak az vágja zsebre, mint a gyári munkáét, vagyis a munkaadó, a munkaadó köteleztessék az otthoni munka munkahelyeinek egészségügyi berendezéseinek fentartásáról. A munkaidő épp úgy szabályoztassék, mint a gyáriparé és ennek ellenőrzésével valamely munkahivatal bizassék meg.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Esz és a szív.

A nagymama a házikója előtt kötögetett, Janine mellette ült, de kezei dologtalanul heverték ölében.

Janine szép ifjú leány volt s világos szemű sötét pillák árnyékolták. Haja ébenfaszin s szinte kékesbe játszott. A hold fénye szinte beleveszett ezen a langyos, nyári estén.

Nem messze tőlük, a környék szunyadozni látszott, csak az apró fehér házak virrasztottak sorban, mintha örködnének a természet fölött.

A nagymama egy idő múltán összehajította kötését s a már egy idő óta szőtt gondolatát folytatta tovább.

— Janine, óvatosnak és előrelátónak kell lenni.

— Igen, — mondta rá Janine — de miért, nagymama?

— Ha az ember előre tudhatná, mit rejteget számára az élet, sohase követne el meggondolatlanúságot.

— Nem — felelte Janine.

Mindketten elhallgattak, majd ismét a nagymama szólalt meg:

— En is voltam fiatal... igaz, régen volt. Csinos voltam. Mintha csak tegnap történt volna.

Janine mosolygott. Ugyan, majd valamikor ő is megvénülne? De ő neki még nagyon messze látszik ez. Vajjon a kezén is úgy összefutnának az erek és reszketős lenne a feje. De furcsa volna!

— Igen, — folytatta a nagymama — szép és ifjú voltam, mint te magad. Szép férfiak akartak feleségül venni. De engemet nem csábitott el hízlekedésük, mosolygásuk, forró szávaik. — En a legkomolyabbat választottam közülök.

— Nagymama, szeretett valakit!

— Igen, kicsikém. Csakhogy bölcs mérséklettel. Okos voltam s számító. Eőbb választottam, s csak azután szerettem.

Az öreg asszony büszkén beszélt muljáról, de a haszontalan Janine nevetett s megjegyezte:

— Mindegy, nagymama is szerelmes volt, ez az egész.

Eszébe jutott, hogy Szent Jánoskor, ha va-

laki tud a sors könyvében olvasni, megtudhatja a jövőjét.

A folyó tükrén, amott messzebb, a fűzfák árnyékában és a merve kákabokréták között rigó, fehér csónokok látszottak. Ugy néztek ki, mint a fehér főkötős menyecskek, akik ide-oda ringatják karcsu termetüket.

— Ni, nagymama! — mondta Janine s rájuk mutatott.

De a csónokok tovább mentek s lassankint köddé váltak. A nagymama megtörölte szemét.

— Jöjj, Janine, — mondta — késő van. Feküdjünk le.

Majd hozzátette:

— Te talán álmodni fogsz ma, hiszen Szent János éjszakája van.

Janine úgy gondolta, hogy nem igen fog álmodni, miután aludni sem fog. Azonban hangosan így szólt:

— Gyerünk nagymama.

Mikor azonban az öreg asszony elaludt, leült a küszöbre s kinézett a messzeségbe. A hold már magasan járt az égbolton s mintegy beszélni látszott Janinehoz:

— C-iri, lány, addig fogom a hajadat csókolni, amíg rajta ragad egy-két sugár a

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Hejybeli és vidéki telefon: 847.

28

Rákóczi-ut 3.

Továbbá meg kellene akadályozni, hogy agok és törődöttek otthoni munkával foglalkozzanak. Azonban nehogy ezek a család terhére legyenek, szociális biztosítás és rokkant segély útján gondoskodni kell róluk. Az otthoni munka ép úgy ártalmára van a terhes nőknek, mint a gyári munka. Azért megfelelő anyasági biztosítással és az ipartörvény ide vonatkozó módosításával a terhes anyák egészsége a munkaerő és jövőendő nemzedék érdekében megfelelő védelemben részesítendő.

A gyermekek kulturális és fizikai erejét pedig úgy védjük meg az otthoni munka hátrányaitól, ha a népoktatási törvényt szigorúan végrehajljuk.

Ezek a gondolatok bizonyára alkalmasok a kérdést oly irányba terelni, mely az otthoni munkások anyagi és erkölcsi javát szolgálja.

A bécsi tárgyalások. A katonai büntető perrendtartás kérdését nem sikerült tegnap dűlőre vinni. Megegyezés még nincs és gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök Bécsben maradt, a hol holnap délelőtt ismét kihallgatáson jelenik meg a királynál. Az osztrák pártok Bienerth mai audienciájától igen sokat várnak, de ellentétben a budapesti hírekkel, egyértelműen és úgy látszik, nagyon jól értesült forrásból azt hangoztatják, hogy a két kormány között még mindig jelentékeny ellentétek vannak.

Báró Fejérvy Géza a királynál. A király ma délelőtt az általános kihallgatások során többek közt báró Fejérvy gárda kapitányt, gróf Cziráky Antalt, Montecuccoli tengernagyot, Dárday számvevőszéki alelnököt és gr. Pongrácz Jenő kamarást is fogadta.

dicsfényemből. Aztán megmondom neked ma este a jövődöt. Jöjj utánam, a nagy tisztáson. Kövess!

Janine mosolygott a fényes égitestre.

— Megyek — szót nyugodtan.

Felkelt és ment, ment a harmatos fűvön. A kőd elszállt, az ég kitisztult egészen. Janine a patakig ment. Egy fűzfa a vízre hajtotta ágait, Janine is itt akart leülni, de a holdra nézett tanácsért. Csak hogy a hold vezette s aztán elbujt. Nem törődött vele többé.

Janine előre hajolt s egy kissé remegve nézett bele a vízbe. A vízből az övéhez hasonló arc nézett reá, de az nagyon halavány és nagyon szomorú volt.

— Ez én magam vagyok, — mormogta Janine — ez az én képem.

— Nem, nem olyan, mint a mostani, — sugta valami — hanem olyan, a milyen egy év múlva leszel, ha nem vagy óvatos.

— Miért vagy oly sápadt? — kérdezte Janine az arctól.

— Mert a szívemet egy szép idegen ifjúnak adtam.

— Milyen volt ő?

— Magas, büszke, édes mosolyu férfi. Gyakran járt a házunk előtt s mindig beköszönt hozzám az ablakon. Mikor elment előtűnk, mindig visszafordult utánam, hogy még egyszer lásson.

— Mint az az idegen, a ki a mi kapuak

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Este fél nyolc óráig tanácskozott tegnap Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága s még mára is maradt elintézni való a tárgyszorozatba felvett ügyekből.

Különösen a közgyűlés eleje volt élénk, míg a két szavazáson túl esett a bizottság. A könyvvezetői állásra Tóth Béla tb. alszámvevőt választották, míg irnokká özv. Majercsik Ferencné lett megválasztva.

Hosszu vita kerekedett a Szent László-tér aszfaltozásánál. Voltak úgy a magyar aszfalt társaságnak, mint az angol aszfalt társulatnak szószólói, de az eredményt előre lehetett látni. Ezt a pályázatot a Rákóczi-ut korábbi aszfaltozása döntötte el. Különben, hogy a magyar aszfalt részvénytársaság ilyen nagy kudarcot vallott, ennek okát a magyar aszfalttársaság nemcsak a Rákóczi uton készített rossz aszfaltra vezetheti vissza, hanem arra az eljárásra, amit évek óta követ a r. t. vezetősége Nagyvárad városával szemben. Most már meglátjuk, hogy milyen lesz az angol társaság által készített aszfalt. A város érdeke az, hogy a Szent László-tér burkolata jó legyen.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt. A törvényhatóság tagjai nagy számmal voltak jelen.

A közgyűlés megnyitása után előterjesztették a polgármester havi jelentését, amelynek érdekesebb adatait már közöltük.

Bejelentette még a polgármester, hogy az uszoda terveit elkészítette a mérnöki hivatal s azokat a május havi közgyűlésen terjesztik elő.

A jelentést tudomásul vették.

A választások.

Ezután az üresedésben levő mérnöki hiva-

tali könyvvezetői, valamint a megüresedett irnoki állásra ejtették meg a választásokat.

A kijelölt választmány a könyvvezetői állásra jelölte a következőket: Tóth Béla, Garay Géza, Andriška József.

Beadatott 98 szavazat, ebből kapott

Tóth Béla	47
Garay Géza	45
Andriška József	6

szavazatot s így két szavazattöbbséggel Tóth Béla választott meg könyvvezetővé.

Az irnoki állásra kijelöltettek Nagy Lajos, Mihályi Lajos, Molnár István, Homolcsák Antal, özv. Majercsik Ferencné, Kráhm László, ifj. Mezey Mihály, Magyar Ferenc.

A kijelölések felolvasásánál hosszasan felzúgott a teremben Majercsikné neve.

Az elnök főispán kijelentette, hogy a többséget özv. Majercsikné mellett véli, de hogy semmi kétség ne férhessen a törvényhatóság akaratához, elrendeli a szavazást.

Beadatott 95 szavazat s ebből kapott özv. Majercsikné 63 szavazatot s így ő választott meg irnokká.

Szavazatot kaptak még Molnár István, ifj. Mezey Mihály, Kráhm László, Magyar Ferenc stb.

Miniszteri leiratok.

A belügyminiszter leiratban értesíti a várost, hogy a lakás és élelmezéstudgyi bizottság szabályzatát jóváhagyta. A szabályzatot meghirdetik.

A kereskedelemügyi miniszter a közuti költségvetést nem hagyja jóvá s nem engedi meg, hogy a vám alól felmentett hidakat a közuti alapból tartásuk fenn. Gondolja meg a város, hogy ha a felső gyaloghíd szabaddá tették, az alsó gyaloghíd is szabadítsák fel. A városi tanács javasolja, hogy a közuti alap költségvetésének változatlan fentartása iránt éljen a város felirati jogával.

Balogh Döme helyesli a miniszter leiratát, hogy rámutat, miszerint a nemzeti híd is szabadítsák fel, ha a felső gyaloghíd fel szabadították. Indítványozza, hogy a felső gyaloghídra újból állítsák vissza a vámfizetést, vagy az alsó gyaloghídat is mentseék fel a vám alól.

Schwarcz Izidor kívánja, hogy az alsó gyaloghíd szabaddá tételét tűzzék ki arra az időre, amikor a szerződés lejár.

Rimler Károly kimutatja, hogy a gyaloghíd szabaddá tételét nem a városi tanács kezdeményezte, hanem a közgyűlésben tetiek ez iránt indítványt. Most a tanács módot keres, hogy felirat után a miniszter jóváhagyását kinyerje legalább 2 évre, azután majd gondoskodnak más fedezetről.

Dr. Hoványi Géza, mint aki a híd felmentését indítványozta, kifejti, hogy éppen a szegény emberek érdekében helyes a híd fel szabadítása. Pár ezer gyermek jár ott iskolába s ezeknek meg van könnyítve a közlekedés. Mikor az alsó gyaloghíd bérlete lejár, azt is fel kell menteni, ez az igazság. Kérjék fel a minisztert, hogy erre a két évre legalább engedje meg a közuti alap igénybe vételét.

A tanács javaslatát elfogadja a közgyűlés. A vásárvám és helypénz szabályzatot a miniszter által kívánt módosításokat elto-gadták.

Ez ügyvel kapcsolatosan felszólt dr. Hoványi Géza, mert nem helyesli, hogy különbség van téve iparos és kereskedő között. Ez igazságtalanság s közelebb e tekintetben indítványt fog tenni.

A vegyvizsgáló állomásról szóló szabályrendeletre a miniszter észrevételeket tesz, amelyek értelmében a tanács a szabályzatot módosította. Bejelentette továbbá a polgármes-

Ivan Strannik.

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Kitünő erdélyi

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve!

borkülönlegességek.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

ter, hogy az intézet fővegyésszi állására dr. Rosinger Artur vegyész mérnököt nevezte ki ideiglenesen.

A tanács jelentését elfogadták.

*

Somogy megye felirata felett az illeték kiszabás alapjának módosítása tárgyában, napirendre tértek.

A városi tanács napirendre térést indítványoz Sopron vármegye közönségének felirata felett a községi és felekezeti tanítók fizetésének rendezése érdekében.

Gábel Jakab részletesen foglalkozik a kérdéssel s rámutat a tanács tévedéseire s indítványozza, hogy pártoló feliratot intézzen a város az országgyűléshez.

Dr. Rosvány Jenő ellenzi, hogy az állam fedezze a felekezeti tanítók fizetésemelését; fizessék a felekezetek.

Balogh Döme más véleményben van. A szegény felekezetek nem bírják el a terheket. A tanács javaslatát pártolja.

Dr. Hoványi Géza pártolja Sopron megye feliratát.

A tanács javaslatát elvetették s hasonló felirattal pártolják Sopron megye feliratát.

Dr. Popper Ákos és több törvényhatósági tag indítványt nyújtottak be a törvényhatósághoz, hogy a közgyűlések ezután délután 3 óra helyett 5 órakor kezdődjenek. Az indítvány felett vita nélkül napirendre tértek.

A tüdőszanatórium támogatása.

A nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület által építendő szanatórium részére a tanács javasolja, hogy 50 évi 4000 koronát, továbbá ingyen vizet és világítást szavazzon meg a közgyűlés; készíttesse el a csatornát és vízvezetékét.

Szokoly Tamás a szanatórium részére kijelölt helyet nem tartja alkalmasnak. Szeles, poros és a vasut állomás füstje mind oda megy. Szívesen szavaz meg szízeket erre a nemes célra, de más helyet válasszanak. Ezért vegyék le most ezt a kérdést a napirendről s folytassanak új tárgyalásokat az egyesülettel. Alkalmas helyen azután adjon meg mindent a város.

Dr. Adorján Emil nem fogadja el a napirendre térést. A hely kérdésbe nem szólhat bele a város. A kijelölt hely teljesen megfelelő. Mi nem is szabhatjuk meg a helyet. Előadóni nem szabad a kérdést egy nappal sem.

Rimler Károly megnyugtatóan kijelenti, hogy évekig kerestek alkalmas helyet. A Körözs oldalon a vízvezeték miatt nem lehetett a szanatóriumot elhelyezni. A most kijelölt hely teljesen szélmentes, alkalmas. A dolog megérett, szavazzák meg a javaslatot.

A tanács előterjesztését elfogadták.

Dr. Kurländer Ede indítványozza, hogy az Osztrák-Magyar Bank részvényeiből 20 drbot a törzsvagyon alap terhére, 20 drbot pedig a városi árvaház alapból vásároljon a város.

Névszerinti szavazással a tanács javaslatát fogadták el.

Aszfalt-vita.

A város tanácsa előterjesztette a Szent László-tér aszfaltozási munkálataira megtartott árlejtés eredményét s javasolja, hogy a munkálatokat a Neuchatel angol társaságnak adja ki a város.

Schwarcz Izidor nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem indítványozza, hogy új pályázatot hirdessenek, csak szicíliai aszfalt anyagra. A magyar ipar érdekében helytelen, ha a szicíliai jobb aszfaltot hasonlítják össze a Rákóczi uti aszfalttal. A magyar aszfalt részvénytársaság is hajlandó szicíliai aszfaltból elkészíteni a munkálatokat. Ha új árlejtést nem akarnak, akkor a tér nagyobb forgalmu közép uton szicíliai aszfaltot, a mellékreszekeken pedig dennai aszfaltot használnak.

Dr. Moskovits József rámutat, hogy a magyar aszfalt részvénytársaság Nagyváradot szolgálta ki a legrosszabbul. Az itt készített munka egy élő szemrehányás. Es mégis elutaztak megnézni, milyen a magyar aszfalt munkája. Ő is látta s mindenütt ilyen rossz munkát végzett a részvénytársaság. Jogosulatlan protekciót lát a magyar aszfalt-társaság érdekében. A magyar aszfalt pótbeadványokkal akar hatni, pedig a póttájanlat csak lyukas mogyoró. Ezek figyelembe vétele a közszállítási szabályokba ütközik. Csak szemfényvesztés, hogy most szicíliai aszfalttal akarja a munkát elnyerni. Rámutat, hogy a szakértők is jónak találták, a szakértők örök szegényére. Még egy harmat is megmutatja, hogy mennyire rossz ez az aszfalt s kész vesztély, mikor a város kezelésébe jut. A látottak alapján nem tartja szükségesnek, hogy új pályázatot hirdessenek. A magyar ipart nem jeliszavakkal lehet életre kelteni, hanem megfelelő munkával. Az ilyen rossz aszfalt diskreditálja a magyar ipart. A tanács javaslatát fogadja el.

Huzella Gyula hangoztatja, hogy a Rákóczi uti burkolás az első munka volt ezen rendszer szerint. Azóta a külföldön a magyar aszfalt 16 millió értékű munkát végez. Meg lehetne kérdezni pl. Stuttgartban, hogy ott miként vált be a magyar aszfalt társaság munkája. Hibát követhet el valaki, de azt reparálhatja. Indítványozza, hogy újabb pályázatot tüzzenek ki s szerezzék be az adatokat.

Dr. Adorján Emil a tanács javaslatát pártolja, bár nem ellensége a magyar aszfalt társaságnak. A hibát öt év alatt helyrehozhatta volna, de nem tette, mert nem tudja. A szerződésben megvédhetjük a jogainkat, de nem ez kell, hanem jó aszfalt. A Szent László-téren még nagyobb baj lenne a folytonos javítás. Az angol aszfalt mindenütt jó. A város önérzete is megkívánja, hogy újabb kísérleteket ne tegyünk.

Siket Traján védi a közlekedési bizottság eljárását. Helyteleníti, hogy a hazai ipari munkát összehasonlítják a fejlettebb külföldivel. Mivel azonban a főmérnök megtekintette másutt az újabb aszfaltot s az angol burkolatot tartja jobbnak, azért ő is az angol társaság ajánlatát fogadja el.

Rimler Károly szerint megállapítható, hogy az itt használt anyagból nem lehet jó dolgot csinálni. (Zaj) E tekintetben hivatkozik a főváros szakértő főmérnökére. Olyan magyar aszfaltot nem látott, amelyet az első évben ne kellene javítani. Gyalogjáróra alkalmas s a város a kocsitúról felszedett rossz anyagból készített járdákat. Az egész vonalon sikanériákkal, perekkel kellemetlenkedett a magyar aszfalt társaság. A szerződésekkel nem lehet megvédeni a város érdekeit. Most, mikor a város legszebb terét kell burkolni, igen jó alkalom, hogy az angol társaság pályázzon. Hát lássuk azt a jobb anyagot. A magyar ipar is csak addig várhatja el a pártolást, amíg a város érdekeivel nem ellenkezik. A jövőben nagy utcaikat a magyar aszfalt társaságnak adhat ki a város próbamunkára.

Schwarcz Antal a hazai ipar pártolását csak akkor tartja helyesnek ha az a munka jó. A tanács javaslatát fogadja el.

Dr. Hoványi Géza, a polgármester beszédével foglalkozik. Cáfolja, hogy a magyar aszfalt munkája rossz. Ha a Szent László-téren angol aszfalt lesz, azt nem lehet összehasonlításul felhasználni, mert más területi viszonyok vannak, mint a Rákóczi-uton. A magyar iparnak módot kell adni, hogy tanuljon. Káros a magyar iparra, ha most az angol társaságnak adják ki, mert azt mondják, hogy éppen a társaság székhelyén diskreditálták. Hiszi, hogy a magyar aszfalt a Szent László-téren kitűnő munkát fog csinálni. Ezután a kérdés pénzügyi részével foglalkozik. Új pályázat kell. A ma-

gyar aszfalt részvénytársaság kicseréli a Rákóczi ut rosz aszfaltját. Azonkívül kitolja a jótállási időt. Így 3 év alatt 50.000 koronát takarít meg a város. Új árlejtés kiírását indítványozza.

Dr. Hoványi Gyula szólott röviden, de frappáns hatással. Akinek nyitva a szeme — ugymond — látja, milyen munkát teljesített a magyar aszfalt r. társaság Nagyváradon; — aki tisztában van a hazai iparpártolással, tudja, hogy az csak annyit jelent, hogy hasonló feltevések mellett, a hazai ipart előnyben részesíti, nem pedig azt, hogy drága pénzért magam becsapassam, százezreket odadobjak egy humbugért, egy stikliért. (Taps.)

Gábel Jakab szeretné hallani e kérdésben a város főmérnökét. A Rákóczi ut aszfaltozásánál egy óráig beszélt s ő győzte meg a bizottságot, hogy az aszfalt jó lesz. Ezután védte a magyar aszfalt társaságot.

Köszeghy József ismertette a kérdést. Az angol rendszert ajánlja, de reá nézve irreveláns, hogy ki készíti a munkát.

Szavazásra kerülő a sor, 34 szavazattal, 13 ellenében, az angol társaság ajánlatát fogadták el s a munkálatot a Neuchatel cégnek adták ki.

Interpellációk.

Ezután az interpellációkra került a sor.

Dr. Lóblé László a Velencei part rendezését sürgette.

Weisz Lajos a népfürdők megvalósítása érdekében szólott. Evék óta huzódik a kérdés.

Dr. Hoványi Géza a váradvelencei vadvizek rendezése tárgyában interpellált. A városnak gondoskodni kell ezeknek a vizeknek az elvezetéséről.

Fried Ferenc az utcaseprés beszüntetését kéri, mert ez jobb lenne, mint a mostani állapot, mikor locsolás nélkül sepernek.

Gyancsak Fried Ferenc a villamos műreformját sürgeti.

Balogh Döme a Bottó-féle főző iskola ügyében interpellált. Majd a borellenőrző bizottság stagnálását kifogásolja s a bizottság megalakítását sürgeti.

Az interpellációkra a polgármester válaszolt, s a közgyűlés a válaszokat tudomásul vette.

Fél 8 órakor a főispán az ülést berkesztette. A még hátralevő ügyeket ma, pénteken délután tárgyalják.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

Új virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : esarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér
: : Kishidőnél 9 éve vezetett : :

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszertár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

A harmadik vashid építése.

A beérkezett ajánlatok.

Lassan bár, de mégis csak eljutunk az évek óta felszinen levő harmadik vashid építéséhez. A két nyílású, az eddigi nagyváradi hidaknál nagyobb vashid, esetleg vasbeton hid tudvalevőleg Széles-utcánál épül a Körözsön s nemcsak a közúti forgalom céljaira fog szolgálni, hanem villamos vasúti közlekedésre is alkalmas lesz. Ugyanis ezen a hidon keresztül valószínűleg meg a villamos körforgalmat, amely által városunk egy nagy és népes része: az u. e. Rét is villamos vasúthoz jut.

A hidra a pályázat alternatív volt kiírva: vashidra vagy vasbeton hidra.

Az ajánlati versenytárgyalást tegnap tartották meg a városbázán, még pedig igen szép eredménnyel, amennyiben 15 pályázat érkezett be s ezek közül a legdrágább is tetemesen olcsóbb, mint a költségelőirányzat.

A beérkezett ajánlatok közül csupán egy nem felel meg a pályázati feltételeknek.

Az ajánlati tárgyaláson Komlóssy József gazd. tanácsos elnökölt. A beérkezett pályázatok között több alternatív van, vasra és vasbetonra. Eppen ezért hosszas számítások szükségesek, hogy tisztán láthassuk, melyik ajánlat a legelőnyösebb.

A beérkezett ajánlatok a következők:

1. Fodor Béla vasszerkezetre 148.458 kor.
2. Szab. osztr. államvasut vasszerkezetre 121.360 kor.
3. Lipták és Társa vasszerk. 105.360 kor.
4. Zsigmondi Béla alapépítmény 151.810 K.
5. Várady és Heller nincs aláírt ajánlat.
6. Fried és Adorján vasbeton 167.000 K.
7. Budapesti vasbeton vállalat 174.398 kor.
8. Fekete Fülöp Budapest vasbeton 164.583 kor.
9. Kovács és Polgár Arad alternative 176.649 és 183.649 kor.
10. Weitzer János vasszerkezetre 111.628 K.
11. Reisz Emil vasbeton 180.000 kor.
12. Glasner Ernő vasbeton 160.221 és 186.000 kor.
13. Reisinger József vasbeton 243.023 kor.
14. Incze Lajos és Társa alternative 126.281 és 169.916 kor.
15. Rosenberg Izsó vasbeton 199.070 kor.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagy-
váradi, Rákóczi ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 23. A kath. kör záróünnepélye este 6 órakor a főgimnáziumban.

Április 27. D. u. A Bihar megyei nőegylet évi közgyűlése.

Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban.

Széchenyi püspök győri bucsuzása.

Említettük már, hogy Széchenyi Miklós gróf a buszvári ünnepéken bucsuzott el volt egyházmegyéje papságától, híveitől, Győr városától, a különböző kath. intézményektől és egyletektől. Tegnap — csütörtök — este a püspök, hogy viszonzza a város közönségének szeretetét és ismerőseitől bucsut vegyen, palotájában estélyt adott. Ma délután a püspök véglegesen elutazik Győrből, mely alkalommal a város közönsége szeretetteljes bucsuzást készít távozó főpásztornának.

A nagyváradi installáció már eredetileg is május közepére volt tervezve. Ma is ez a terv s ha akadály közbe nem jön 18-án lesz megtartva.

Ez a két hír: a győri bucsuzás és a váradi installáció közeledése elegendő cáfolat azon képtelen hadarságokra, amelyek püspökünk ki nevezéséről, idejét mut kombinációkról, közbejött római akadályokról stb. stb. a *Pesti Hírlap* tegnapi számában megjelentek. A római praecónisatióális okmányok késésének egyedül technikai oka van: t. i. a közbejött nagyhéten és az ünnep napok alatt a római kuria hivatalban szünet van, mely alatt ilyen dolgokat nem vesznek elő. Most már azonban véget érve az ünnepek csakhamar rákerül a sor ezen okmányok kiállítására is.

A Kath. Kör. záróünnepélye.

A Kath. Kör vasárnapi hangversenye iránt nagy érdeklődés mutatkozik városunkban. A kiválóan érdekes műsor számai közül kiemelkedik városunk első zongora művésznőjének Szalay Stefáné programjontja. A művésznő ez alkalomra a legnehezebb Liszt-Paganini tanulmányt választotta s bizonyára szokott bravuros módon fogja azt eljátszani. A többi számok is méltán keltenek érdeklődést. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy Láng üzletében a jegyeket a jelentkezés sorrendje szerint szolgáltatják ki.

A teljes műsor a következő:

1. Goldmark Sakuntala. Nyitány. Két zongorán előadják: Varró Zsófi, Barabás Erzs, Lukács Anna, Ötömösy Olga.
2. Jézus él. Megnyitó beszéd, tartja: dr. Vucskics Gyula.
3. Schumann. Novallette E-dur. Liszt Paganini Etude, E dur. Zongorán előadja: Szalay Stefáné.
4. Curschmann terzett. a) Ti prego, b) Addio, c) Az ibolya. Előadják: dr. Bathory Oszkárné (soprán), Csipkés Sándorné, (alt), dr. Krüger Jenő (tenor). Zongorán kíséri Belezny Antal.
5. Schubert trio. Előadják: Nagy Ferenc (violin), Kürti István (cello), Szalay Stefáné (zongora).

Jegyek a meghívó előmutatása mellett Láng

József könyvkereskedésében 2 és 1 koronáért ülőhelyekre, állóhelyekre pedig 60 fillérért válthatók, valamint a hangverseny előtt a pénztárnál. A tiszta jóvedelmet a kör könyvtárának céljaira fordítják.

* **A románok Nagypéntekje** A gör. katolikus és görög keleti egyházakban most ülik meg a Megváltó kinszenvedésének emlékeztétét. Tegnap Nagycsütörtökön a nagyváradi gör. kath. székesegyházban dr. Radu Demeter püspök végezte a szertartásokat, lábmosást s több végzett theologust áldozó pappá szentelt. Ma nagy egyházi gyászszal tartják meg a nagypénteki szertartásokat.

* **Tisza István gróf Geszten.** Tisza István gróf és felesége tudvalevőleg Mentoneba utaztak az ifj. gróf Tisza István beteg feleségének meglátogatására. Az ifju grófné már teljesen felépült s így a grófi pár hazautazott. Gróf Tisza István és neje tegnap hazaérkezett Gesztre.

* **A X. Katolikus Nagygyűlés határozatai.** Haril Alajos dr., a Szent Alajos Társulat alelnöke, a nagygyűlés hittudományi szakosztályában javaslatot terjesztett elő a társulat és különösen annak segítő egyesülete érdekében kifejtendő nagyobb akcióra vonatkozólag. A nagygyűlés e határozatának végrehajtásaként az Országos Katolikus Szövetség a püspöki karhoz és a szerzetes rendek fejeihez az akció sikere érdekében felterjesztést intézett.

* **Sulyok István — superintendensjelölt.** Tegnap zajlott le a reformátusok rendes tavaszi egyházmegyei közgyűlése, mely ezuttal a szokottnál egy kissé mozgalmasabb volt. Az Eröss Lajos halálával megüresedett superintendensi méltóságra ugyanis szintén ezen a közgyűlésen történt a jelölés. Es az egyházmegye bizalma Sulyok István esperest, nagyváradi-újvárosi lelkészt tisztelte meg e díszes méltóságra való ajánlásával. Az egyházmegyei közgyűlésen egyébként, melyen ezenkívül a rendes folyó ügyeket intézték el, egyházi részről Sulyok István esperes, világi részről Bary József főgondnok előadott. Sulyok István a közgyűlést rövid inával nyitotta meg, majd mindjárt áttért megnyitó beszédére, melyben rövid visszpillantást vetett az elmúlt év kimagaslóbb eseményeire és megható szavakkal festette az Eröss Lajos halálával bekövetkezett mélységű gyászt. Az elhunyt superintendens emlékének jegyzőkönyvi megörökítése után bejelentette az esperes, hogy az üresedésbe jutott tanácsjegyzői tisztségre Lukács Ödön tanácsos nyert többséget. Lukács Ödön azonnal meleg szavakban mondott köszönetet megválasztásáért. A tanácskozást délután is folytatták és az autonómia körébe tartozó közigazgatási ügyekben határoztak.

* **Utcanyitás Sztaroveszky- és Lakatos-utca között.** Régebben felmerült az eszme, hogy a Bunyitay-ligetre levezető, tévesen még mindég Városliget utcának nevezett utat a város meghosszabbítsa Lakatos-utcán át Sztaroveszky-utcáig. Moskovits Farkas, akinek tulajdonában van Sztaroveszky-utcán a régi gróf Blankenstein-féle ház, most parcellázatni óhajta

Meglepő kőterejű.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld.

az órási területet s hajladdó ingyen átadni a városnak az utca meghosszabbításához szükséges területet, ha a város az új utcát kiburkolatja, vízvezetékekkel, csatornával ellátja. Az erre vonatkozó ajánlatot tegnap adta be Moskovits Farkas a városához.

* **Sulyos beteg tisztviselő.** Résztvétel értesülünk a városi tisztikar egyik kiváló tagjának sulyos betegségéről. *Sztarill* János árvászei ülnök körülbelül egy héttel ezelőtt megbetegedett s állapota annyira rosszabbodott, hogy operáció vált szükségessé. A műtétet a közkórházban hajtották végre a nagy beteg tisztviselőn, akinek állapota még mindig válságos.

* **Nyári menetrend.** A MAV. vonalain és az államvasutak által kezelt magánvasutakon május elsején lép életbe a nyári menetrend. A debrecen—nagyvárad vonalon Sárádtól Debrecenig május 15-től szeptember 15-ig vasárnap és ünnepnapon fog egy vonat körlekedni. A debrecen—nagyvárad—vértesi vonalon a jelenleg közlekedő vonatok menetrendje módosul, azonkívül egy új vegyesvonatpárt helyeznek forgalomba. A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg reggel 7 órakor induló és oda este 9:55 kor érkező egyesített aradi része elkülönítetik és a rész Budapest keleti pályaudvarról indítatik, illetve odaérkeznek. Ez az új vonat a keleti pályaudvarról reggel 7 óra 5 perckor indul. Budapest és Arad között ezenkívül új gyorsvonatpárt helyeznek forgalomba. — Nagyváradról Püspökföldéig minden vasárnap és ünnepnap előtti köznapon egy új vegyes vonatot helyeztetik forgalomba. Indul Nagyváradról este 7 óra 22 perckor, érkezik Püspökföldre éjjel 10 óra 5 perckor. A nagyvárad—vaskó—baresti vonalon a Vaskó—Baresti jelenleg délután 2 órakor induló, Nagyváradra este 8 óra 44 perckor érkező személyszállító tehervonat Vaskó—Baresti már délután 12 óra 50 perckor fog indulni és Nagyváradra este 7 óra 8 perckor fog érkezni. A Püspök—(Félix)—fürdő vonalon az előző években május 1-től szeptember 15-ig közlekedett vasárnap és ünnepnapon vonat az idén nem helyeztetik forgalomba, a helyett a Nagyvárad—Püspökföld, illetve Félix-fürdő között tavaly közlekedett többi fürdővonatok menetrendjét a fürdőközösség igényeinek megfelelően módosították.

* **Tűz.** Ejjel fél 1 órakor tűzi láрма vette fel a város éjjeli csendjét. A Rét-utca 9. számú ház udvarán, mely a Sándor András postaszófia tulajdonát képezi, kipyulladt egy fűskamara. A tűz gyorsan terjedt s csak a házbeliek éberségének és a *Grácsér* Lajos tűzoltóparancsnok vezetésével gyorsan kivonult tűzoltóságának köszönhető, hogy a tűz nagyobb károkat nem okozott.

* **Garázdálkodó medve.** Veszedelmes látogatója volt tegnap Brege Tógyer kimpányi kecskepásztornak. A pásztor 28 darabból álló kecskenyáját felhajtotta a község határában emelkedő Babia hegy lankái oldalára. Tekintve pedig, hogy az éjszaka tiszta volt, a nyáját éjjelre is a szabadban hagyta. Harmadik éjjel volt már kint a nyájjal Brege, mikor hajnalra a nyáj felől ijedt szaladgálást hallott. A pásztor a nyáj közelébe ment és ekkor látta, hogy a békés állatok között egy medvebocs garázdálkodik. Brege erre magához vette fegyverét

és megközelítve az állatot, rálőtt. A medve előbb megijedt, mikor azonban észrevette a pásztorot, ott hagyta a nyáját, átugrott a karámon és egyenesen támadójának tartott. A pásztor megijedve futásnak eredt, mindenütt a medvétől üzelve. Szerencsére a kunyhóba még parázs volt s ez egy hirtelen támadt szél-től lángra lobbant, amitől a medve megijedt s elfutott.

* **Két öngyilkosság.** Biharmegyében két helyről is öngyilkosság hírére jelentik. Az egyik Lessen történt, ahol *Grád* Mihályné 37 éves asszony buskomorságból felakasztotta magát. A másik öngyilkos *Bálint* András magyar-remetei lakos, aki pedig a Rossia patakba ugrott bele. Mindkét esetről értesítés jött a nagyvárad kir. ügyészséghez.

* **Kanyaró Komádiban.** A mezőkeresztesi főszolgabíró tegnap jelentést tett az alispánhoz, hogy Komádiban Kiss Gyula református tanító gyermekei között fellépett a kanyaró. A főszolgabíró az iskola bezárását rendelte el s a kellő intézkedéseket foganatosította.

* **A zentai tűz.** Zentáról jelentik: Zenta városa tegnap közgyűlést tartott, a melyen *Szárics* Géza polgármester beszámolt a tűzről. Előzőleg *Mihájlovics* Kornél alispán kijelentette, hogy a rendőrfőkapitány tegnapi nyilatkozata, hogy a tűz a toronyór okozta, amennyiben odafont mulatva égő gyufát dobott el, igaznak bizonyult. A templom felépítése biztosítva van; ugyanis *Csernoch* János kalocsai érsek már értesítette a zentai pürochiát, hogy a templom-építéshez szükséges hiányzó összegeket ő fogja adni. Zenta város is meg fog szavazni egy kis összeget, biztosítás révén pedig mégis megtérül tizenkétezer korona.

* **Gyűrűk a hamuban.** Tegnap délután a rendőrség bünygyi osztályának folyosóján a kulcsos rendőr a kályhát takarította. Takarítás közben a hamuban 8 db aranygyűrűt talált. A gyűrűk közül egy jegygyűrű, a többi pedig köves női és férfi gyűrű volt. A gyűrűket valószínűleg a tél folyamán valami bűnygyben előállított egyén dobhatta a kályhába, nehogy a rendőrség az áruló bűnyjeleket megmotozaskor megtalálja. A rendőrség a nyomozást megindította a kályhából kikerült gyűrűk ügyében.

* **Talált agár.** Siter közégben találtak egy-két évesnek látszó, 68 centiméter magas, sárga szőrű agarat, amelynek orra és farka hegye fehér. Az előjáróság felhívja az állat tulajdonosát, hogy az átvétel végett e hó 29-ig annyival is inkább jelentkezzen, mert ellen esetben nyilvános árverésen fog eladatni.

x **Csabagyöngye és Kossuth** oltóvesz szők kaphatók *Vaday Józsefnél* Körös-utca 43. Ugyanott két hold **lucernaföld** eladó vagy bérbeadó. 294

x **Hegyiborok!** Kiváló minőségű fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. Valódi, legjobb minőségű *gyógy cognac* és kisüsti *barack cognac*, ugyancsak finabb *gyümölcs pálinkák*, a legolcsóbb árban kaphatók. *Mertz Nándor* csemege és borkereskedésében, Körös-utca. Telefon 448. szám.

Double-keleme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyrődemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok *Ladányi József* puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Uj! Uj! Uj!

Saját érdekünkben menjünk hölgyeim

RADÓ és KERTÉSZ

női divatruházába, Kossuth-u. 2. Ahol a következő friss, szép új áruk, napernyők, ruhaszövetek, francia delainok, angol zephírek, csipkék, sejmek, ruha díszek, harisnyák, elsőrendű vászon és asztalneműek május 15-ig nagyon olcsón adatnak el. Ne vegyünk parti árukat, mert e cégnél olcsóbban vehetünk friss szép új árukat.

x **Nehai főtisztelendő Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. *Bankó Artur* könyvkereskedő Rákóczi-ut 10.

Hölgyeim!

Kelím, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Az Illatször Király-nál** az olcsó vásárlás még egyre tart. A közönség tömegesen keresi fel a Weiszlovits-palotában levő különös birüceget, mert mindenki meggyőződött, hogy az Illatször Királynál a legkitűnőbb árukat a legolcsóbban bocsátják a közönség rendelkezésére. 266

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piaci-kosarakat, kefeárukat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidiói

Telefon: 8.

kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat.

Telefon: 8.

x **Stern a villamos** a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 2.50 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

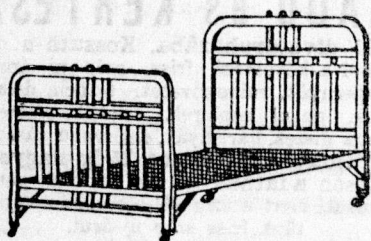
Magánvizsgára

sikerrel előkészít nyug. főgimn. tanár. Már eddig is több ízben vizsgáztatott kitűnő sikerrel : :

Lakása: Bethlen-utca 1. sz.

x **Mikor pártoljuk a hazai ipart?** Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székényágy 3 matraccal 19 korona

Sodrenybetét 10 korona

Rézkarmiss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Babuska.

Szombat: Magdolna. (Rákosi Jenő népdramája.)

Vasárnap délután: Hercegkisasszony, este: Babuska.

A babuska. Mint előre sejthető volt, ez az operetté lett az eddigi bemutatók között a legnagyobb siker. Kiállítás, játékművészet, jókedv, csodaszép zene és szédítő toalettek mind-mind összefogtak a szenzációs diadal érdekében, amely ilyenképpen nem is maradhatott el. Az eddigi táblás házakból itélve maradandónak látszik a siker, a pénteki, vasárnapi és jövő heti előadásokra is egyre törlőnek jegyzések.

A millió. A Vigszínház idei évadjának a Millió, ez a pompás francia bohózat lett a slágere Nagy sző ez Budapestben, ahol a Vigszínház közönsége valóágos gurmandja, évtizedek óta kiképezett szakértője a francia vígjátékoknak. A nagyváradai színtársulat teljes vigjátéki személyzete erősen munkába vette, sőt már próbálja is a pompás bohózatot.

Rákosi Jenő drámája. Szombat este ismét Rákosi Jenő izgalmas népdramáját, a Magdolnát adja a Szigligeti színház. A kései, népies romantikának egyik legértékesebb vírága ez a színmű, amelyek mindig állandó közönsége lesz színtiszta, egyszerű, kifejező nyelve és érdekos mindig újzerűnek tetsző históriája miatt. Mindig lesz közönsége az örök emberi küzdelmeknek, a szerelemnek, az elbukásnak és a nagy tanulságoknak, ezért fogadta és látogatta olyan szívesen a nagyváradai színház közönsége ezt az újjáéledt Rákosi remekművet.

SPORT.

A Sportegylet közgyűlése.

A Nagyváradai Sport Egylet évi rendes közgyűlését 1911. április hó 30 án d. e. 10 órakor a megyeháza kistermben tartja meg, melyre az egylet tagjait s az l hívja: meg, hogy az alapszabályok 29. §-a értelmében a közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes leend.

A közgyűlés tárgyai:

1. A választmány évi jelentése.
2. Zárzámadás, mérleg és számvizsgáló bizottság jelentése.
3. Muvezetők díjazása.
4. Az évi költségvetés megállapítása.
5. Bérleti szerződés jóváhagyása.
6. Alapszabály módosítás.
7. Esetleges indítványok.

A zárzámadás mérleg, költségvetési előirányzat s az alapszabály megváltoztatására vonatkozó javaslat aláírt titkárnál (Rákóczi ut 8. sz. a.) megtekinthetők.

Nagyvárad, 1911. ápril. 19.

Foynár Szuev
titkár.

Keszikélyi Zoltán
elnök.

TÁVIRATOK.

Bienert báró a király előtt.

Bécs, április 20.

(Saját tud.) Bienert báró osztrák miniszterelnök ma 1 órakor külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. Holnap Hédeváry fog újabb kihallgatásra menni. Az audenciák alatt tudvalevőleg a két miniszterelnök a köztük differens kérdésekről tettek jelentést az uralkodónak. A Hédeváry audenciáján holnap meg fog történni a döntés és ekkor a király lehetséges, hogy az előzetes szentesítést is megfogja adni. Nincs kizárva azonban az sem, hogy az uralkodó újabb tárgyalásokra fogja utasítani a miniszterelnököket. A döntés azonban e hét folyamán feltétlenül meg lesz. Bienert 1 óra hosszáig volt a királynál és jelentést tett a katonai büntető perrendtartásban a maga álláspontjáról. A kihallgatás után Bienert Hedeváryt kereste fel és informálta a kihallgatásról.

A pápa betegsége.

Róma, április 20.

(Saját tud.) Egy ember, aki jelen volt tegnap a pápa audienciáján, azt beszélt, hogy a kezscók után, mikor a szokáshoz képest a pápa papucsát akarta megcsókolni, a pápa ezt mondá:

— Hagyd el fiam, nagyon mélyen kellene lehajolnod. Ma nagyon fáj a lábam, nem tudom felemelni.

Róma, április 20.

A pápa láza ma emelkedett és ezért a holnapi kihallgatás elmarad.

Közgyűlés csendőrségi oltalom mellett.

Békéscsaba, apr. 20.

(Saját tud.) Békéscsabán ma a képviselő-tület ülést tartott, melyen tárgyalás alá vették a község sertéshizlalda ügyét. Az ügghöz dr Székely szólott hozzá mire Achim L. András felugrott és Székelyt tetteleg inzultálta. A keletkezett nagy lármában az elnök felfüggesztette az ülést és annak folytatását délután 3 órára tűzte ki. A délutáni ülésre a főszolgabíró csendőrséget rendelt ki, mert Achim híveinek a támadásától lehetett tartani. Délután Achim híveivel nagy tömegben vonult fel a városháza elé. A kivonult csendőrség és rendőrség azonban megakadályozta őket a botrányok előidézésében. A községi bíró csendőrök fedezete mellett ment be a tanácsterembe. Ujabb botrányoktól tartanak.

Az albán lázadás és az olaszok.

Róma, április 20.

(Saját tud.) Ivancsi bég B-lgrádból a következő táviratot küldte Garibaldi Ricciottinak:

Albán követség érkezett ide. A mozgalom diadalmasan terjed egész Albániában. A követség azzal bizott meg engem, hogy hősi és nagyelkü viselkedésért az összes albánok háláját fejezzem ki önnek.

Garibaldi következő eg válaszolt:

Üdvözlöm a derék albánokat. Az olasz albánok ügye az én ügyem.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: **Hjalmai Knuth.**Fordította: **Vörös József.** 45

Azt kértem, hogy hallott-e ő már olyat, hogy valaki egy marék pénzt ad neki ajánlékba? Nem? Há akkor mit akar! Talán azt hiszi, hogy lopott pénz volt? Nem!... No hát akkor? Még szép tőle, hogy tisztességes embernek tart, Haha! Ez igazán érdekes!

— Minek is adtam neki a pénzt? — ordítja az asszony.

Megmagyarázom, hogy miért adtam neki.

— Minden embert becsületes embernek tartok — mondom — s azért bízom magára is a pénzemet. Ha írásbeli megegyezésekről, szerződésekről beszél valaki, akkor megrázom a fejemet s így szólok: Nem. Köszönöm!

Az asszony még most sem ért.

— Kikérem magamnak ezt a hangot — mondja.

Hát még senki sem adott neki ilyen előleget? Persze olyanokat gondolok, akiknek van miből, például: a konzulok... Nem? Külföldön ez így szokás. Azt hiszem, talán még sohasem volt túl a város határán? Nem? — kérdi ő. — Nohát akkor ne beszéljen.

Azzal újból a kalácsok után nyultam.

Az asszony dörög, vonakodik s nem akar adni a kalácsból. Egyik darabot ki is kapta a kezemből s az asztalra teszi. Rívágok az asztalra s a rendőrséggel fenyegetőzöm. Azt mondom, hogy ne okoskodjék, mert bezáratom, mert tönkretessem az üzletét. Különben sem akarok olyan sokat, csak félannyi értékű kalácsot, de azt rögtön. Aztán ugyem lát többé... Isten mentsen meg, hogy visszajöjjenek...

Végre egy-két darab kalácsot tesz elém. Nagyon drágán, szemtelen drágán számítja s aztán azt mondja, hogy menjek.

— Hiszen egy koronával becsapott? Nem tudja, hogy megbüntetik az ilyesmiért? — mondom, — Életfogytiglan bebörtönözik az ilyen komisszáért.

Még egy darab kalácsot dobott elém s megcsikorgatva nézett reám.

Elementer.

Sohse láttam ilyen javíthatatlan gonosz népet. A piacon járkálok s eszem, közben hangosan szdóm az asszonyt s ismétlgetem azt, amit mondott.

Egyre eszem; nagyon éhes vagyok s sehogyse tudom lecsillapítani éhségemet. Teremtő Isten, ha mind megeszem, mi marad későbbre? Aztán annak a kis fiúnak is akartam adni belőle.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Munkásházakat kérnek a barakonyiak. A barakonyi előjáróság előtt megjelent 10 odaváló munkás család és kérte az előjáróságot, hogy érdekükben az alispánhoz tegyen előterjesztést a munkásházak létesítése tárgyában. Az előjáróság a munkások kérelmét teljesítette és tegnap ily irányban előterjesztést is tett az alispánhoz, indokolván a munkások kérelmét azok nagy nyomorúságával.

Köszegi-féle talajmivelő gép a Micskepusztán. A földmivelésügyi miniszterium által bemutatás végett leküldött Köszegi féle talajmivelő géppel a szántás tegnap szép számú gazdaközönség jelenlétében megkezdődött a latin szert, káptalan micske-pusztai gazdaságában. A gép e hó 21 és 22 én azaz péntek és szombaton is üzemben lesz s így s mindazok, akik e fontos talajmivelő gépet működésben megsemmélni óhajtják, azok a fenti napok bármely szakában megtekinthetik azt a nevezett

gazdaságban. A micskei gazdaság Biharpuspöki vasuti állomás szomszédságában van s így ezen állomásról az érdeklődők pár percnyi séta után megtalálhatják a gépet. Ajánljuk figyelmébe a gazdaközönségnek a Köszegi-féle talajmivelő gépnek megtekintését, mely lényeges haladást jelent a mezőgazdasági talajmivelő gépek körében.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése:
Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap folytatása volt a már napok óta tartó áremelkedésnek. Az áprilisi búzát felcsigázták egészen 13 20 ig, az áprilisi rozst 9 80 ig, míg a zab és tengeri változatlan, inkább lanyhább volt.

Napi forgalom készáru búzában 30,000 méter nássa, mely 30 fillérrel magasabb áron kelt el.

Határidők záralata:

Áprilisi buza	— — — —	13-20
Májusi buza	— — — —	12-52
Októberi buza	— — — —	11-40
Áprilisi rozs	— — — —	9-80
Októberi rozs	— — — —	8-80
Áprilisi zab	— — — —	10-46
Májusi zab	— — — —	9-30
Októberi zab	— — — —	7-64
Májusi tengeri	— — — —	6-22
Juliusi tengeri	— — — —	6-34
Augusztusi repce	— — — —	14- —

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	824-50
Osztrák hitelrészvény	— —	625- —
Jelzálogbank	— —	480- —
Leszámitoló és pénzváltó	— —	971- —
Osztrák államvasut részvény	— —	759 50
Közuti vasut	— —	755 50
Rimamurányi vasmű	— —	694- —
Beocsini cement	— —	853- —
Városi vasut	— —	403-50

A szerkesztésért felelős:

Dr **VUCSKICS GYULA****A Z I G A Z,**

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitünő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérője.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Bel- és kültöldi összeköttetéseinknél fogva ajánljuk 4% os alapon legelőnyösebb feltételek mellett, előzetes költség nélkül, törlesztéses kölcsönt a birtok forgalmi vagy becsértékének $\frac{2}{3}$ része erejéig. A kölcsön két hét alatt elintézhető. Részletes felvilágosítással vagy ajánlattal levélileg vagy szóbeli megkeresésre, azonnal díjmentesen szolgálunk.

HERCZEG IMRE ÉS TÁRSA

Banküzlete.

Budapest, VII. k. Erzsébetkörút 44. szám.

— május 1-től V. Nádor-utca 34. sz.

Bumbera István

— papi- és polgári szabó —
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.

fényirodában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelezete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°/₁₀₀-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

Biharmegyei
takarékpénztár
zálogháza
— e hó 26-án —

árverést

tart. Kéretnek a t felek
zálogjegyeik
rendezésére.

280

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyszeti gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemű gépekkel felszerelve saját há- Zöldfa-u. 17. sz. a. helyeztem át, zamba hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománcz-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényt kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkettfénymáz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

EMKE padlólack, parquet, fényező és vegytisztító-festék gyára 288

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10 % engedményben részesülnek.

Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.

Telefon 180

Telefon 180

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Var-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kártell áron áru.

Mindenféle izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön céllal épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszereplő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

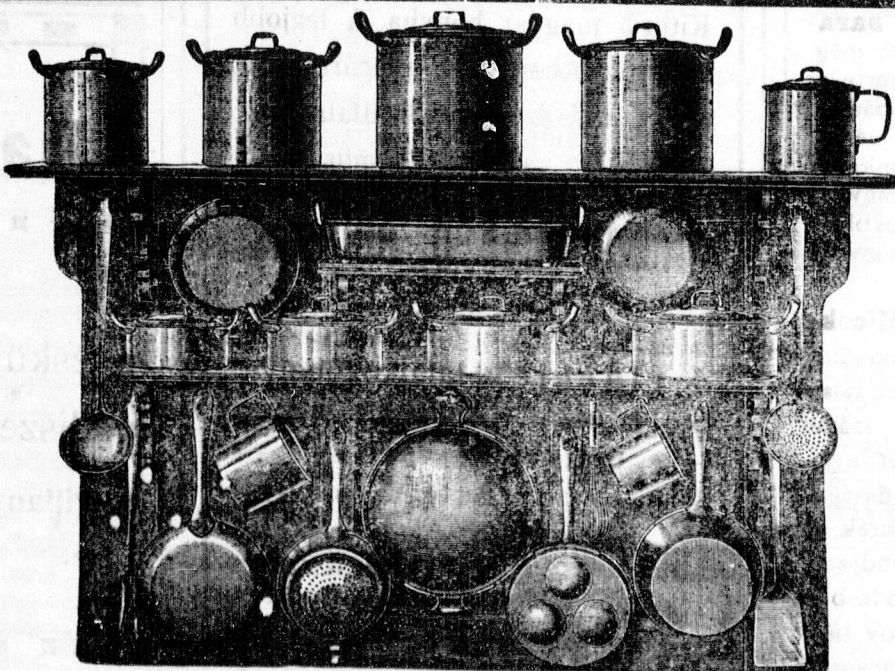
MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI-CIPŐGYÁR

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BEMER-TÉR, (BAZÁR-LEPULET)

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal

K 19.50.

Gyermekágyak

K 26-tól.